

Oponentský posudek rigorózní práce „Tvorba a ověření učebního textu pro laboratorní cvičení z mikrobiologie na střední odborné škole“ autora Ing. Mgr. Stanislava Hamerského

Učivo věnované na středních školách mikrobiologii je z hlediska praktického dopadu jistě velmi významné, ale stále nedoceněné (samozřejmě kromě speciálně zaměřených odborných středních škol). Důvodem je také to, že se jedná o problematiku, která by měla být náplní i organizačních výukových forem laboratorních prací. Překážkou je právě složitost a materiálová náročnost těchto činností. Navíc mikrobiologické práce skrývají celou řadu rizik hygienicko-bezpečnostních. Lze proto jen přivítat, že se tímto tématem podrobněji zabývá autor předložené rigorózní práce, i když se jedná o jeho pedagogickou aplikaci na speciálně zaměřenou Střední průmyslovou školu chemickou.

Rigorózní práce má celkový rozsah 75 stran textu včetně příloh a seznamu použité literatury. Je doplněna grafy, tabulkami a fotografiemi, přiložen je i učební text „Laboratorní cvičení z mikrobiologie“ pro žáky střední průmyslové školy chemické. Elaborát je rozdělen do dvou základních částí. První, „Teoretická východiska práce“, charakterizuje sledovaný učební předmět, dále rámcové a školní vzdělávací programy, v závěru se pak zabývá modelovými mikroorganismy využitelnými ve školní praxi. Druhá „Praktická část“ je věnována tvorbě učebního textu a ověření učebního textu ve výuce. Z hlediska didaktického výzkumu je zásadní kapitola „Výsledky a vyhodnocení studentských prací“, ale zvláště pak kapitola „Zhodnocení výukového textu studenty a absolventy“. K ověření kvality učebního textu použil autor metodu anonymního dotazníkového šetření a vycházel přitom ze 4 pracovních hypotéz. I když soubor respondentů nebyl příliš velký (21 a 23 respondentů), všechny formulované hypotézy se potvrdily. Tyto výsledky jsou pak analyzovány v rámci diskuse. Možná, že by bylo i zajímavé, jak hodnotili učební text chlapci a jak dívky. Vzhledem k celkovému nízkému počtu respondentů by však neměly závěry příliš vysokou vypovídací hodnotu.

K práci mám následující dotazy a připomínky:

1. Vyhovují modelové mikroorganismy i metody laboratorní práce s nimi současným přísným hygienicko-bezpečnostním požadavkům při činnostech na základních a středních školách ?
2. Bylo by možné využít z hlediska vybavenosti gymnázií laboratorní práce i na tomto typu střední školy (popř. které) ?
3. V závěrečném seznamu použitých literárních zdrojů je uvedeno přibližně 40 položek, ale více než polovinu tvoří ČSN normy a vyhlášky.

Celkově hodnotím rigorózní práci jako zdařilou. Autor prokázal schopnost tvorby textových učebních pomůcek pro laboratorní práce a jejich prověření ve školní praxi. Domnívám se proto, že jsou výsledky předloženého elaborátu přínosné především pro pedagogickou praxi. Vzhledem k tomu, že rigorózní práce splňuje všechna přísná kritéria, která jsou na tento druh spisu kladena, doporučuji ji k obhajobě a v případě kladného výsledku souhlasím s udělením akademického titulu PhDr.

V Praze dne 20. ledna 2011

Doc. PhDr. Petr Dostál, CSc.,
oponent